'జనచైనా' స్వర్ణ ప్రస్థానం!

ఈ శతాబ్దపు మహత్తర సంఘటనల్లో ఒకటి చైనా విప్లవం. ఇది కోట్లాది మంది ప్రజలకు ఇచ్చిన ఉత్తేజం అపూర్వం. నెత్తుటి త్యాగాల లాంగ్‌మార్చ్‌కి సంకేతం. అంతరాలదొంతరల్లేని సమాజం కోసం కలలుగన్న వారికి స్ఫూర్తిదాయకం. ప్రజలే చరిత్ర నిర్మాతలనడానికి ప్రత్యక్ష తార్కాణం. మానవ ఇతిహాసపు చరిత్రలో మరో మైలురాయి. 1949 అక్టోబర్ 1న అవతరించిన 'జనచైనా'లో ఈ యాభై ఏళ్ళ కాలాన మలుపులు ఎన్నో! కాని మానవ సంబంధాల్లో అవమానతల్ని తొలగించే సరికొత్త అధ్యాయంగా మిగులుతుందనుకున్న చైనా విప్లవం చివరాఖరుకు అనేక సందేహాల్ని, ప్రశ్నల్ని మన ముందు ఉంచిందని చెబుతుందీ వ్యాసం!!

ఆస్తి సంబంధాలను సమూలంగా మార్చి, తద్వారా సమాజాన్ని సమూలంగా మార్చాలన్న లక్ష్యంతో కమ్యూనిస్టు పార్టీలు రాజ్యాధికారాన్ని చేజిక్కించుకున్న 'విప్లవాల'న్నిటిలోకీ అత్యధికంగా ప్రజల మద్దతు ఉన్న ప్రయత్నంగా 'చైనా విప్లవం' పేరు పొందింది.

50 సంవత్సరాల తర్వాత ఆ విప్లవంలో ఏకపార్టీ నియంతృత్వం తప్ప వేరే ఏమీ మిగలలేదు. వేరే ఏ ప్రయోజనమూ రాలేదని కాదు. అట్టడుగు ప్రజానీకానికి తిండి, చదువు, ఆరోగ్యం కల్పించి అభివృద్ధి ఫలాలను అందుకోవడానికి కావలసిన బలాన్ని కొంత ఇవ్వగలిగింది చైనా. ఇందులో సగం కూడ సాధించని మనం చైనాను ఈసడించుకోనవసరం లేదు. కానీ మానవ జీవితాన్ని సమూలంగా మార్చాలన్న చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రయత్నం మనకు ఏమైనా మిగిలించిందా అంటే ఆ పని ఏవిధంగా చేయాలన్న దానికంటే ఏవిధంగా చేయకూడదన్న జ్ఞానాన్ని మిగిలించిందని చెప్పుకోవలసి ఉంటుందేమో.

అట్టడుగు ప్రజానీకానికి తిండి, చదువు, ఆరోగ్యం కల్పించి అభివృద్ధి ఫలాలను అందుకోవడానికి కావలసిన బలాన్ని కొంత ఇవ్వగలిగింది చైనా.

సమష్టి శ్రమకు, సమష్టి జీవన విధానానికీ నిదర్శనంగా నిలిచే ప్రయోగాలనేకం చైనాలో జరిగాయని భావించడం కద్దు. ఒక దశలో చైనా కమ్యూన్ల అనుభవాల గురించి చాలా ప్రచురణలు వచ్చాయి. మనబోటి దేశాలలో చాలామందికి చాలా ఉత్తేజం ఇచ్చాయి. కానీ ఇప్పుడు ఆలోచిస్తే ఆ పుస్తకాల రచయితలంతా తాము ఏమి చూడదలుచుకున్నారో అదే చూసారేమోనని అనిపించకమానదు. ఈ పుస్తకాల రచయితలంతా పెట్టుబడిదారీ ఆర్థికవ్యవస్థ కల్పించిన

జీవితం పట్ల విముఖత పెంచుకొని ప్రత్యామ్నాయం ఏ కొంచెం కనిపించినా దానిని విశ్వసించడానికి సిద్ధంగా ఉన్న పాశ్చాత్యులే తప్ప ఒక్కరూ చైనీయులు కారు. నిజానికి రష్యాలో స్టాలిన్ నియంతృత్వం అత్యంత తీవ్రంగా ఉన్న తరుణంలో సహితం ఆ దేశం నుండి బయటికొచ్చయినా సరే అక్కడి జీవితాన్ని గురించి రాసిన రష్యన్లు ఉన్నారు గానీ, చైనా గురించి చైనీయులు రాసిన పుస్తకాలు (అధికార కమ్యూనిస్టు ప్రచురణలు తప్ప) దాదాపు మృగ్యమనే చెప్పాలి. పైగా, చైనా విప్లవం పట్ల చాలా సానుభూతి గల పరిశీలకులు సహితం, ఆ దేశంలో ఏ దశలోనయినా ప్రభుత్వం ఏం చెప్తుందో ప్రజలంతా అదే చెప్తారు తప్ప భిన్నస్వరాలు వినిపించవని అంటారు.

అందువల్ల 'చైనా విప్లవం' అనే దానిలో నిజంగా ఏం జరిగిందో మనకు స్పష్టంగా తెలుసుననుకోను. తెలిసిన మేరకు సోషలిజం కోసం అనుసరించవలసిన విషయాల కంటె అనుసరించకూడనివే ఎక్కువ ఉన్నాయేమో.

దైనందిన జీవితక్రమంలో తనను తాను ఏ రోజుకారోజు పునస్సృష్టి చేసుకునే దానినే 'వ్యవస్థ' అనగలం. ఆ అర్థంలో ఒక్క చైనాలోనే కాదు, రష్యాతో సహా ఏ దేశంలోనూ ఇప్పటిదాకా సోషలిస్టు వ్యవస్థ అనేది తాత్కాలికంగా కూడ ఏర్పడలేదు. సోషలిజానికి సంబంధించిన ప్రయోగాలు మాత్రమే ఈ దేశాలన్నిటిలోనూ జరిగాయి. రాజ్యాధికార బలంతో నిలిచేది 'వ్యవస్థ' కాదు. ఇంకొకరకంగా చెప్పాలంటే పౌరసమాజంలో భాగమయినదే ఒక సామాజికవ్యవస్థ అనిపించుకుంటుంది. రాజ్యాన్ని ఆలంబన చేసుకొని బతికే దానికి ఆ పేరు పెట్టలేము. ఇప్పటిదాకా సోషలిజం అనేది రాజ్యాన్ని ఆలంబన చేసుకొని బతికింది. రాజకీయం అగ్ర

భాగాన ఉండాలనీ అది రాజ్యాధికారం రూపంలో ఉండాలనీ నమ్మే మావోయిజం దృష్టికి ఇదొక బలహీనతగా కనిపించకపోవచ్చును గానీ ఇది నిజానికి తీవ్రమైన బలహీనత.

జియాంగ్ జెమిన్ చైనాలో రాజకీయ సంస్కరణలకు ఊతం ఇస్తారా?

పోనీ ఆ రాజ్యాధికారం ప్రజాస్వామ్య రూపంలో ఉండి ఉంటే ఆ మేరకైనా సోషలిజం పౌరసమాజంలో భాగమయిందని అనగలుగుదుమేమో. కానీ చైనా రాజ్యం ప్రజాస్వామ్యానికి చాలా దూరం. కమ్యూనిజానికి సంబంధించిన ప్రయోగాలలో చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రజలకు చాలా భాగస్వామ్యం కల్పించినట్టు చెప్పుకునే ఉదంతాలు అనేకం ఉన్నాయి. అది నిజమేననుకున్నా, ఆ పార్టీతో విభేదించే స్వేచ్ఛ మాత్రం ప్రజలకు లేదు. ఆ పార్టీ విధానాల పట్ల ఆమోద అనామోదాలు తెలిపే స్వేచ్ఛ లేదు.

ప్రజాస్వామ్యం పాశ్చాత్యదేశాల నమూనాలోనే ఉండాలా అని ప్రశ్నిస్తారేమో. ఉండనక్కరలేదు. కానీ ఏదో ఒక నమూనాలోనయితే ఉండాలి. ప్రజలకు విభేదించడానికీ తిరస్కరించడానికీ అవకాశం లేని ఏకపార్టీ నమునా కలదే ప్రజాస్వామ్యమేననలేము. దిగజారిన పార్టీని తిరస్కరించమనీ అధిష్ఠానాన్ని బద్దలు కొట్టమనీ మావో పిలుపు ఇచ్చాడు గానీ అది చైనా రాజ్యాంగం కల్పించిన హక్కు కాదు. రాజ్యాంగంలోనే అటువంటిహక్కు కల్పించే ప్రయత్నమేదీ మావో చేయలేదు. పార్టీ గాడి తప్పిందనుకున్నప్పుడు ఆయన ఒక రాజకీయ కార్యక్రమంగా ప్రజలకిచ్చిన పిలుపు అది.

మావో గట్టిగా నమ్మిన కమ్యూనిస్టు ఆదర్శానికే చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ దూరమయిన తరువాత జరిగిన తియానన్‌మెన్ స్క్వేర్ ఊచకోత గురించి విన్నాము. ఈ మధ్యనే టిబెట్‌లో అంతర్జాతీయ మానవహక్కుల ప్రకటనను స్థానిక భాషలోనికి అనువదించి కరపత్రంగా అచ్చువేసి పంచుతున్న ఒక మానవహక్కుల కార్యకర్తకు చైనా న్యాయవ్యవస్థ 18 సంవత్సరాల జైలుశిక్ష విధించింది. అతనొక్కడే కాదు, చైనా రాజ్యాంగం పౌరులకు సాధారణ పౌర రాజకీయహక్కులు కల్పించాలని డిమాండ్ చేసిన మానవహక్కుల కార్యకర్తలందరూ జైలులో ఉన్నారు. ఈ వికారం మావో చనిపోయిన తరువాత పుట్టినది కాదు. మొదటినుండి ఉన్నదే. టిబెట్ ప్రజలపైన అణచివేత కూడ మొదటి నుండి ఉన్నదే.

మావో మరణానంతరం చైనా 'రూట్' మార్చిన ఘనత డెంగ్‌దే!

సమసమాజాన్ని మించిన సామాజిక రాజకీయ ఆదర్శమేదీ ఉండజాలదు. అయితే దానిని ఏవిధంగా సాధించాలన్న ప్రశ్నకు ఈ రోజు స్పష్టమైన జవాబేదీ లేదు. ఒక శాస్త్రీయమైన జవాబు ఉందన్న విశ్వాసంతో ప్రారంభమైన ఇరవయ్యవ శతాబ్దం ఆ జవాబును ఆచరణలో పెట్టడానికి జరిగిన మహత్తరమైన ప్రయత్నాలను చూసింది. కానీ చివరికి సందేహంతోనే ముగుస్తున్నది.

'చైనా విప్లవం' అందులో భాగమే. రష్యా విప్లవం మిగిలించిన సందేహాలకు సాంస్కృతిక విప్లవం అనే సమాధానాన్ని చైనా- అందులోనూ మావో ఆలోచనాసరళి- ఇచ్చిందని నమ్మేవారున్నారు. సాంస్కృతిక విప్లవం అనే భావనను కొంచెం సేపు పక్కనపెట్టి చైనాలో వాస్తవంగా నడిచిన సాంస్కృతిక విప్లవాన్ని పరిశీలిస్తే, మనకు ఏ సమాధానమూ కనిపించదు. రాజ్యం తన కర్రపెత్తనం ద్వారా మనుషులనూ మానవ సంబంధాలనూ మార్చాలని ప్రయత్నించడం రష్యా విప్లవం ఎదుర్కొన్న సమస్యలకు మూల కారణమైతే, చైనా సాంస్కృతిక విప్లవం ఆ కర్ర పెత్తనాన్ని రాజ్యం చేతి నుండి మిలిటెంట్ల చేతిలో (రెడ్ గార్డ్స్ చేతిలో) పెట్టింది. బలప్రయోగంపైన విశ్వాసం రెండు నమూనాల లోనూ ఉన్న సామాన్య లక్షణం. కానీ బలప్రయోగానికి మానవ సామాజిక ప్రగతిలో ఉండగల పాత్ర స్వల్పమే. పాతవ్యవస్థను ధ్వంసం చేయడంలో కొంత ఉండవచ్చు (అది కూడా మామూలుగా ఊహించుకునేంత కాదు). కానీ నూతన పరిస్థితుల రూపకల్పనలో బల ప్రయోగానికీ నిర్బంధానికీ ఉండగల పాత్ర చాలా చాలా స్వల్పం. 'సాంస్కృతిక విప్లవం' అనేది సంస్కృతి లోనూ సామాజిక సంబంధాలలోనూ మార్పు తీసుకొచ్చే ప్రయత్నమయినట్టయితే ఆ క్రియకూ చైనాలో ఆ పేరు మీద నడచిన పోరాటానికీ పొంతన ఏమీలేదు.

ఇది 'సాంస్కృతిక విప్లవం' ఎవరో కొందరు అతివాదుల చేతిలోకి పోవడం వల్ల, లేదా కొన్ని అతివాద పొరబాట్లు జరగడం వల్ల వచ్చిన

సాంస్కృతిక విప్లవం సందర్భంగా మావో ఇచ్చిన పిలుపుకు స్పందించిన వారిలో వీరూ ఉన్నారు.

సమసమాజాన్ని మించిన సామాజిక రాజకీయ ఆదర్శమేదీ ఉండజాలదు. అయితే దానిని ఏవిధంగా సాధించాలన్న ప్రశ్నకు ఈ రోజు స్పష్టమైన జవాబేదీ లేదు.

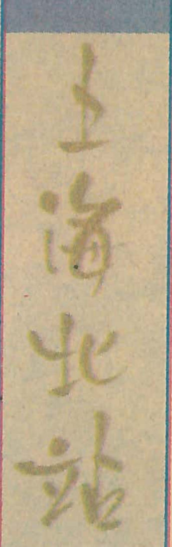

యాభై ఏళ్ళల్లో ఘనమైన మార్పు!

అర్థ శతాబ్దంలో చైనాలోని వివిధ రంగాలలో గణనీయమైన మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. కూడు, గూడు, గుడ్డ వంటి కనీసావసరాల్ని కల్పించడంలో ప్రభుత్వం సఫలీకృతమైంది. గణాంక వివరాలే ఈ విషయాన్ని చెబుతాయి. యాభై ఏళ్ల క్రితం చైనా స్థూల జాతీయోత్పత్తి 6790 కోట్ల యువాన్లు ఉండగా ఇప్పుడు అది ఏడు లక్షల ముప్పయి కోట్ల యువాన్లకు పెరిగింది. అదేవిధంగా రైతుల వార్షిక ఆదాయం 44 యువాన్లు ఉండగా 2162 యువాన్లకు పెరిగింది. కాగా, మొత్తం బడ్జెట్‌లో రక్షణ వ్యయం 42 శాతం నుంచి పది శాతానికి తగ్గింది. దీనివల్ల ప్రజోపయోగ కార్యక్రమాల కోసం ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో ఎక్కువమొత్తం ఖర్చుపెట్టే అవకాశం లభించింది. చైనాలో సగటు మనిషి ఆయుఃప్రమాణం 35 ఏళ్ళ నుంచి 71 ఏళ్ళకు పెరిగింది. చైనాలో విప్లవం విజయవంతమైన సమయంలో దేశ జనాభాలో అరవైశాతం మంది నిరక్షరాస్యులుండగా ఇప్పుడు ఆ సంఖ్య 12 శాతానికి తగ్గింది. ఈ యాభై ఏళ్ళ కాలంలో చైనా ప్రభుత్వం నిరక్షరాస్యత నిర్మూలనకు ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం ఎంతో ఈ వివరాలను బట్టి ఊహించవచ్చు. అయితే దేశ జనాభా మొత్తం ఈ యాభై ఏళ్ళ కాలంలో రెట్టింపు కన్నా ఎక్కువగా పెరిగింది. 1949లో దేశ జనాభా 57 కోట్ల 40 లక్షలుండగా, ఇప్పుడు 120 కోట్లకు పెరిగింది. జనాభా పెరుగుదలను తగ్గించడానికి ఒక జంటకు ఒకే బిడ్డ అనే నినాదంతో కుటుంబ నియంత్రణ కార్యక్రమాల్ని అమలు చేస్తున్నారు. అయినా ముమ్ముందు చైనా జనాభా ఇంకా పెరుగుతుంది. అయితే పెరిగే జనాభాకు కనీస సౌకర్యాల్ని కల్పించేదిశగా ప్రభుత్వం పథకాల్ని చేపడుతుంది. జనాభా పెరుగుదల సాకుతో తన బాధ్యతల్ని తప్పించుకోవాలని చూడకపోవటమే చెప్పుకోదగిన అంశం.

నవచైనా నిర్మాణంలో భాగస్వాములు ఎందరో!!

సమస్య కాదు. పాతన వ్యతిరేకించే క్రమంలో జరిగే పోరాటానికీ కొత్తను నిర్మించడం కోసం జరిగే కృషికీ మధ్య చాలా తేడా ఉంటుందని గుర్తించకుండ రెండింటినీ ఒకే అవిచ్ఛిన్న క్రమంలో దశలుగా, లేక ఒకే క్రమానికి పార్శ్వాలుగా చూడడంలోనే లోపం ఉంది. మొదటి దానికి అనుసరించే పద్ధతులే రెండవ కృషికి కూడ తగినవనే ఆలోచనలోనే ఉంది. అసమాన సామాజిక వ్యవస్థను అధిగమించడానికి వర్గపోరాటమే సరయిన మార్గమని అనుకున్నా, సాంస్కృతిక విప్లవం అనే భావన ఏ లక్ష్యాలనయితే తన ముందు పెట్టుకుందో ఆ లక్ష్యాలు కూడ వర్గపోరాటం ద్వారానే సిద్ధిస్తాయన్న మావో ఆలోచనే లోపభూయిష్టమైనది.

అయితే ఈ లోపం కేవలం మావోది కాదు. పోరాటం - పునర్నిర్మాణం అనే క్రియలు స్వాభావికంగానే చాలా భిన్నమైన నైజం గల ప్రక్రియలన్న అవగాహన మార్క్స్‌తోసహా మార్క్సిస్టు సంప్రదాయంలో ఏ ఒక్కరిలోనూ కనిపించదు.

ఈరోజు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను ఎందుకు వ్యతిరేకించాలన్నది ప్రశ్న కాదు. గుత్తపెట్టుబడిదారీ కార్పొరేషన్ల గుప్పిట్లో ఉన్న సమకాలీన పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ చాలా మందికి చాలా ఆశలు చూపించే మాట వాస్తవమే అయినా, అది తన వికృత స్వభావాన్ని దాచిపెట్టలేదు. అది ఎంత వికృతంగా ఉన్నా దానివల్ల వచ్చే ప్రయోజనాలకోసం దానిని ఆదరించే వాళ్లుంటారుగానీ అదొక అందమైన సమాజం అని దబాయించే వాళ్లెవరూ ఈ రోజు లేరు.

కానీ దానిని ఏవిధంగా అధిగమించాలన్న ప్రశ్నకు ఈ శతాబ్దంలో జరిగిన కమ్యూనిస్టు ప్రయోగాలు కచ్చితమైన జవాబు ఇవ్వలేకపోయాయి. కార్మికవర్గం తన పోరాటాల ద్వారా పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను కూలదోస్తుందని నమ్మే పరిస్థితిపోయింది. ఒక వర్గానికే పరిమితం కాని విశాలమైన కృషి అవసరం అని సోషలిస్టు పోరాటాల అనుభవం నుండి అర్థం అవుతుంది.

అంతకంటె ముఖ్యంగా, మనుషులు శ్రమనూ సంపదనూ బాధ్యతలనూ సమష్టిగా పంచుకునే సమాజాన్ని ఏవిధంగా నిర్మించగలమన్న ప్రశ్న ప్రశ్నగానే మిగిలిపోయింది. చైనాలో మావో చేపట్టిన 'సాంస్కృతిక విప్లవం' అనే రాజకీయ భావనలో ఈ ప్రశ్నకు జవాబు ఉందని పదే పదే అనడం వినడం జరుగుతున్నది గానీ దానిని ఆమోదించడానికి అవసరమైన సైద్ధాంతిక విశ్లేషణగానీ చారిత్రక వివరణగానీ లేవు.

అటువంటి విశ్లేషణ గానీ వివరణగానీ ఇవ్వాలంటే సంస్కృతి గురించీ సంస్కృతికీ మానవ వ్యక్తిత్వానికీ మధ్యనున్న సంక్లిష్టమైన సంబంధాన్ని గురించీ అవగాహన ఉండాలి. వామపక్షవాదులలో సాంస్కృతిక రంగమే తమ కార్యరంగం అని చెప్పుకునే వారికి సహితం ఈ అవగాహన లేదు. అదేమీ లేకుండ సాంస్కృతిక విప్లవాన్ని కమ్యూనిస్టు ప్రయోగంలోని శేషప్రశ్నలకు జవాబుగా ప్రచారం చేయడం, చైనా దానికి ఒక నిదర్శనమని చెప్పుకోవడం ఆనవాయితీ అయిపోయింది. 'చైనా విప్లవం' ఆరంభమైన 50 ఏళ్ల సందర్భంగా ఈ మాటలే మరొక్కసారి వినబోతాము గానీ మన అవగాహన దాని వల్ల ఆవగింజంత కూడ మెరుగపడబోదు.

– కె. బాలగోపాల్

మావో, స్టాలిన్‌ల చరిత్రాత్మక కలయిక!!

చైనా 'అక్కడ'! భారత్ 'ఇక్కడ'!!

ఏ దేశ చరిత్రలోనైనా సరే యాభై ఏళ్లు మహత్తర ప్రస్థానమే. సర్వసత్తాక సార్వభౌమ దేశాలుగా అవతరించిన అనంతరం అర్ధ శతాబ్ది పయనం తప్పకుండా అభివృద్ధి లక్ష్యంగా సాగించిన 'లాంగ్‌మార్చ్' అయితీరుతుంది. భారత్, చైనా దాదాపు యాభై ఏళ్ల క్రితం రెండేళ్లు అటుఇటుగా సరిగ్గా ఇలాంటి 'లాంగ్‌మార్చ్'నే ఆరంభించాయి. 1947ఆగస్టు 15న భారతదేశం తెల్లదొరల దాస్య శృంఖలాల నుంచి బయటపడి స్వాతంత్ర్యం బాటలో పయనాన్ని ఆరంభిస్తే రెండేళ్ల తర్వాత 1949 అక్టోబర్ 1న చైనా విప్లవసారథి కామ్రేడ్ మావో సేటుంగ్ నాయకత్వాన కమ్యూనిస్టు గణతంత్ర దేశంగా అవతరించి ప్రగతి ప్రస్థానానికి శ్రీకారం చుట్టింది. పరస్పర విరుద్ధమైన రెండు భిన్నమైన పాలనా వ్యవస్థల ఆధ్వర్యంలో రెండు దేశాలూ యాభై ఏళ్లు పయనించాయి. భారత్ రెండేళ్ల క్రితం స్వాతంత్ర్య స్వర్ణోత్సవాల్ని ఘనంగా జరుపుకుంది. సోవియట్ యూనియన్‌తో సహా ప్రపంచవ్యాప్తంగా అనేక దేశాల్లో కమ్యూనిస్టు కోటలు నేలికూలిన నేపథ్యంలో ప్రస్తుతం 'అతిపెద్ద కమ్యూనిస్టు కంచుకోట'గా ఉన్న చైనా మొన్న అక్టోబర్ 1వ తేదీన స్వర్ణ ప్రస్థానాన్ని పూర్తిచేసింది.

స్వర్ణోత్సవం ఒక గొప్ప చారిత్రక సందర్భం. ఇలాంటి కీలక తరుణంలో ఇప్పుడు ఒక్కసారి భారత్, చైనా స్వర్ణ ప్రస్థానాలను నిశితంగా పరిశీలిస్తే అభివృద్ధి విషయంలో అత్యంత ఆశ్చర్యకర, దిగ్భ్రాంతికర వాస్తవం మనకు కనిపిస్తుంది. అదేమిటంటే-భారత్‌కన్నా ఆలస్యంగా 'డెవలప్‌మెంట్ లాంగ్‌మార్చ్' ఆరంభించిన చైనా ఈ రోజున అది ఇది ఏమని అన్ని రంగాల్లోనూ అసాధారణ పురోగతి సాధించి అందుకోలేనంత ఉన్నతశిఖరాలను అధిరోహించింది. ఇది అతిశయోక్తి కాదు. సింహావలోకనంలో స్వ-పర భేదాలకు తావు ఉండదు, ఉండకూడదు. అలాంటి నిష్పాక్షిక దృష్టితో ఆర్థిక, సామాజిక, జనాభా, వైజ్ఞానిక, రక్షణ తదితర రంగాల్లో దేన్ని తీసుకుని, అందులో భారత్, చైనాల ప్రగతిని ఒక్కసారి పోల్చిచూసినా సరే పైన చెప్పిన విషయం స్పష్టాతిస్పష్టంగా వెల్లడవుతుంది. అభివృద్ధి బాటలో ఏడెనకలు వెనుకబడివున్న భారత్, ఇప్పటికే ఐదు అగ్రరాజ్యాల్లో ఒకటిగా చెలామణీ అవుతూ, అతి సమీప భవిష్యత్తులోనే ప్రపంచాన్ని శాసించే 'తిరుగులేని మహత్తర శక్తి'(సూపర్‌పవర్)గా ఆవిర్భవించడానికి ఉరకలేస్తున్న చైనా కళ్ల ముందు కనిపిస్తున్నపుడు ఒక ప్రశ్న తప్పక తలెత్తుతుంది. రెండేళ్ల తేడాతో ప్రగతి సాధనకు ఉపక్రమించిన రెండు దేశాల మధ్య ఇంత వ్యత్యాసం ఎందుకుంది? అవును, ఎందుకుంది? భూభాగం, జనాభా పరంగా రెండు దేశాలూ ప్రపంచంలోకెల్లా అతిపెద్ద దేశాలు. సహజ వనరులు, జల వనరుల విషయంలోనూ రెండూ చాలా సంపన్నదేశాలు. ఇలకా అనేక విషయాల్లో రెండింటికీ చాలా దగ్గరి పోలికలున్నాయి. స్వర్ణ ప్రస్థానం ఆరంభించినప్పుడు రెండింటి స్థితిగతులు, స్వరూపస్వభావాలు దాదాపు ఒకటే. మరి అలాంటప్పుడు అభివృద్ధిపరంగా అనంతమైన అగాధం ఎలా ఏర్పడింది?

దీనికి కారణాలేమిటో వెతికి పట్టుకోవటం పెద్ద కష్టమైన పనేం కాదు. కానీ అవేమిటో చెప్పే ముందు గత ఏడాది మన రక్షణ మంత్రి జార్జి ఫెర్నాండెజ్ చేసిన వ్యాఖ్యలను గుర్తు చేసుకోవటం చాలా అవసరం. 'భారతదేశానికి →